Ilmiy amaliy jurnal
№ 12 (14)
2025

YANGI O'ZBEKISTON IQTISODIYOTI

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

MIRZO ULUG‘BEK NOMIDAGI
O‘ZBEKISTON MILLIY UNIVERSITETI

YANGI O‘ZBEKISTON IQTISODIYOTI

12

ISBN 978-9943-5256-3-4

Toshkent – 2025

MUNDARIJA

Юлдашев Ш.Г. Редкоземельные металлы в новой геоэкономике: глобальные стратегии и приоритеты развития республики Узбекистан........ 7
Tursunov A.M. Совершенствование экономических механизмов функционирования отрасли. 18
Umurzakova Z.S. Sanoat korxonalarida reklama faoliyati samaradorligini aniqlashning uslubiy jihatlari........ 21
Axunov M.A. Korxonalarda raqobatbardoshlikni baholash uchun tanlangan omillar…........ 24
Исраилова Д.К. “Аёллар дафтари” маҳаллабай тизими - аёллар бандлиги ва фаровонлигини таъминлаш омили сифатида........ 28
Шокирова Г.М. Критерии разделения целевой аудитории в сфере цифрового маркетинга..... 33
Baxtohunova D.N. Bank omonatlari bo‘yicha marketing strategiyalari va ularning real daromadlikka ta’siri…........ 36
Xasanova X.F. Investitsilar hisobiga asoslangan xolatda moliyaviy hisobotning xalqaro standartlari tashkil etish tartibi........ 41
Бегимова Д.К. Разработка отраслевых стратегий в Узбекистане........ 45
Mirzayev B.S. CBDC joriy etilishining moliyaviy barqarorlikka ta’siri: imkoniyatlar va xatarlar.... 50
Mirzarahimova A.A. Raqamli texnologiyalar asosida sanoat korxonalarida samaradorlikni oshirish yo'nalishlari........ 53
Азимов О.Т. Ҳалол молиялаштириш инструменти сифатида мурабаха: анъанавий кредит билан қиёсий таҳлил........ 56
Халмирзаев А.А. Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги ихтисослашувини такомиллаштиришнинг асосий йўналишлари........ 62
Шоабдурахимова М.М. Повышение производственной эффективности на предприятиях электронной промышленности на примере Artel Electronics (Узбекистан)........ 68
Xolmuratov O.T. Futbol maktablarimiz rivojlanishida xorij mamlakatlari menejmenti va marketingi tajribasi........ 72
Yarashev M.O., Nabieva S.A. Aksiyadorlik jamiyatlarini asosiy va moliyaviy faoliyati samaradorligini oshirish yo‘llari........ 76
Кабилова К. Тадбиркорлик соҳасида коррупциянинг олдини олиш амалиётининг бугунги ҳолати таҳлили........ 80
Махмудова С. Бюджет соҳасини коррупциядан ҳимоя қилишнинг иқтисодий ва ҳуқуқий чоралари........ 85
Захидова Ш.Ш. Университет барқарорлигини таъминлашда унинг фаолиятини халқаро стандартларга мос келадиган тартибда такомиллаштириш........ 89
Saidaxmedov N.X. Raqamli texnologiyalar asosida engil sanoat korxonalarida mehnat unumdorligini oshirish mexanizmlari........ 97
Усманова С.С. Влияние государственной поддержки и регулирование на развитие инноваций на промышленных предприятиях........ 100
Madrahimov U.A. Iqtisodiy o‘sish va kapitaldan samarali foydalanishni optimallashtirish yo‘nalishlari........ 104
Джалилов Д.А. Капиталнинг ялпи ички маҳсулотдаги улушини баҳолаш........ 108
Султанова Л.Ш. Абсорбционная способность как медиатор трансформационного экономического роста: теоретические основы........ 111
Mahmudov Sh.N. Location and development of industrial sectors in the regions........ 115
Ustadjalilov D.R. O‘zbekistonda klasterlarni rivojlantirishning institutsional asoslari transformatsiyasi: direktiv modeldan bozor tamoyillariga........ 119
Гайбуллаев Ф. Олий таълимда коррупцияга ўрин бўлмаслиги керак!........ 125
Abdurazakova F.D., Normurodov X.E. Aholi moliyaviy savodxonligi va moliyaviy madaniyati o‘rtasidagi oshirish imkoniyatlarini baholash........ 129
Muxtarov M.M. Rivojlangan mamlakatlar tajribasi asosida sanoat klasterlarini shakllantirish modellari: O‘zbekiston uchun istiqbollar........ 136
Ro‘zmatov B.Z., Shodiyeva N.H. Turistik infratuzilmani rivojlantirish bo‘yicha xalqaro tajriba va uning taqqoslovchi tahlili........ 140

Rahmatova N.A., Mustafayeva H. O‘zbekistonda pensiya ta’minoti tizimining muammolari va hal etish yo‘llari.......... **147**
Ахмедов Ҳ. Тинчлик ва хавфсизлик — барқарорлик, иқтисодий ўсиш ва фаровонлик гарови. **154**
Boboyev A.Ch. Qishloq xo‘jaligida ishlab chiqarishni barqaror rivojlantirish yo‘nalishlari…........... **159**
Исраилов З.А. Яшил иқтисодиёт технологиялари: халқаро тажриба ва қиёсий таҳлил............ **165**
Ikromov A.Sh. Mahalliy korxonalarda mahsulot raqobatbardoshligini boshqarish amaliyotining o‘ziga xos xususiyatlari.......... **169**
Ҳалмирзаев А.А., Қодиров Б.Ш. Ёшлар бандлигини таъминлашнинг хорижий тажрибалари.......... **175**
Elmurodov Sh.Sh. A framework for integrating fiscal risks into the assessment of regional financial security.......... **183**
Axmadjonov S.S. Tadbirkorlik va biznesni qo’llab – quvvatlashni baholash mezonlari.................... **188**
Sabirova Z.U. Sanoat va sanoat korxonalarining raqamli transformatsiyasi jarayonlarini tahlil qilishga uslubiy yondashuv.......... **192**
Pardayev T.N., Alimuxamedov Sh.R. Chetdan olib kelinayotgan tovarlarning bojxona qiymatini aniqlashni takomillashtirishning ayrim masalalari.......... **197**
Кадыров А., Исхаков А.К., Турсунова Н.Х. Реализация механизма стратегического управления акционерного общества «Узавтосаноат» на основе прогнозирования его развития........ **203**
Zoxidov T.M. Moliyaviy hisobotni buxgalteriya hisobining milliy standartlaridan (BHMS) moliyaviy hisobotning xalqaro standartlariga (MHXS) o‘tkazishning muammolari va yechimlari………... **211**
Nabiyeva N.M. Turizm xizmatlari bozorida hududiy destinatsiyalar samaradorligini o‘rganish....... **216**
Sharofiddinov Sh.U. Xo‘jalik yurituvchi sub’ektlarda mhxs asosida tuzilgan moliyaviy natijalar to’g’risidagi hisobotni axborot manbai sifatidagi afzalliklari.......... **221**
Nurmatov Z.Sh. O‘zbekiston respublikasida moliyaviy hisobotlarning xalqaro standartlarini (MHXS) joriy etishning iqtisodiy ahamiyati va amaliy dolzarbligi.......... **225**
Содиқов А.М., Зокиров С.С. Саноатни модернизациялаш ва диверсификациялашнинг янги стратегияси.......... **230**
Narmanov U., Ikromova S. Fond bozorlariga xorijiy investorlarni jalb qilishni rag‘batlantirish yo‘nalishlari.......... **238**
Qutbiddinov A.B. Samarali faoliyat imkoniyatlarini amalga oshirishda boshqaruv xodimlari qobiliyatlaridan foydalanish darajasi va uni oshirish imkoniyatlari.......... **241**
Qayumova Sh.S. Mahalliy xomashyo bazasiga ega sanoat korxonalarida investitsiya samaradorligini belgilovchi omillar va ularni oshirishning vertikal integratsiya asosidagi optimallashtirilgan modeli….......... **246**
Turebekov A.A. Ishlab chiqarish xarajatlarining iqtisodiy sifatining tahlili..................................... **252**
Kurbanova M.N., Azizov A.A. Qadimgi klassik iqtisodiy maktablarning shakllanishi va ularning zamonaviy iqtisodiyot rivojlanishiga ta’siri.......... **255**
Samadova G.S. O‘zbekiston iqtisodiyotida tarkibiy o‘zgarishlarning iqtisodiy o‘sishga ta’siri......... **259**
Абдуллаева Р. Инклюзив тадбиркорликнинг моҳияти ва хориж тажрибаси............................ **264**
To‘ychiyeva B.V. Oziq-ovqat sanoati korxonalarini barqarorligini ta’minlashda strategik boshqarishning dolzarbligi.......... **268**
Amnah Saeed J Alhindi The role of financial resources in ensuring corporate financial stability..... **272**
Fayziyev O.R. O‘zbekistonda baliqchilik klasterlarini moliyalashtirishning hududiy va tarmoq xususiyatlari.......... **276**
Алимов Р.А., Султанова Л.Ш. Абсорбционная способность и искусственный интеллект: многоуровневая модель и фигура нового интеллектуала.......... **280**
Teshayev Z.J., Muxitdnov Sh.X. Logistika xizmat ko‘rsatish korxonalari resurslaridan foydalanishning hududiy iqtisodiy rivojlanishga ta’siri.......... **284**
Xaydarov X.U., Raxmonov D.R. 1907-yilgi moliyaviy inqiroz: sabablari, kechishi va jahon moliya tizimiga ta’siri.......... **288**
Солижонова М.А. Ўзбекистон монетар сиёсатининг савдо балансига таъсирини баҳолаш…. **292**
Rejapov X.X. Davlat xarajatlarining samaradorligini baholash mexanizmlari……………………… **297**

9. https://uztradeinfo.uz/
10. https://raqobat.gov.uz/
11. https://www.worldbank.org/

UDK: 338.3

ISHLAB CHIQARISH XARAJATLARINING IQTISODIY SIFATINING TAHLILI

АНАЛИЗ ЭКОНОМИЧЕСКОГО КАЧЕСТВА ПРОИЗВОДСТВЕННЫХ ИЗДЕРЖЕК

ANALYSIS OF THE ECONOMIC QUALITY OF PRODUCTION COSTS

Turebekov Anvarbek Adilbekovich
Toshkent iqtisodiyot va pedagogika universiteti professori, i.f.n.

Annotatsiya

Mazkur maqolada bozor iqtisodiyoti sharoitida ishlab chiqarish xarajatlarining iqtisodiy mohiyati va ularning ishlab chiqarish jarayoniga ta’siri tahlil qilingan. Ishlab chiqarish xarajatlaridan samarali foydalanish orqali korxonalar faoliyatini rivojlantirish, foyda olish va milliy iqtisodiyot barqarorligini ta’minlash masalalari yoritilgan. Shuningdek, iqtisodiy o‘sish nazariyalari, mashhur iqtisodchi olimlarning qarashlari hamda O‘zbekiston sanoatining 2019–2024 yillardagi asosiy makroiqtisodiy ko‘rsatkichlari statistik ma’lumotlar asosida tahlil qilingan.

Maqolada ishlab chiqarish xarajatlarini innovatsion texnologiyalar asosida optimallashtirish va sanoat korxonalarida ularni samarali boshqarish bo‘yicha xulosalar berilgan.

Kalit so‘zlar: ishlab chiqarish xarajatlari, iqtisodiy samaradorlik, bozor iqtisodiyoti, foyda, iqtisodiy o‘sish, innovatsiya, sanoat, milliy iqtisodiyot, qo‘shilgan qiymat.

В статье рассматривается экономическая сущность производственных издержек и их влияние на развитие производственного процесса в условиях рыночной экономики. Проанализированы вопросы эффективного использования производственных издержек, обеспечения прибыльности предприятий и устойчивого развития национальной экономики. Освещены теоретические взгляды известных экономистов на экономический рост и развитие, а также проведён анализ основных социально-экономических показателей промышленности Узбекистана за 2019–2024 годы на основе статистических данных. Сделаны выводы о необходимости инновационного подхода к управлению производственными затратами в промышленности.

Ключевые слова: производственные затраты, экономическая эффективность, рыночная экономика, прибыль, экономический рост, инновации, промышленность, национальная экономика, добавленная стоимость.

This article analyzes the economic nature of production costs and their impact on the development of the production process in a market economy. The study focuses on the efficient use of production costs as a key factor in improving enterprise performance, increasing profitability, and ensuring sustainable national economic growth. Theoretical approaches of well-known economists to economic growth are reviewed, and the main macroeconomic indicators of Uzbekistan’s industrial sector for 2019–2024 are examined using statistical data. The article emphasizes the importance of innovative technologies and effective cost management in enhancing industrial efficiency.

Keywords: production costs, economic efficiency, market economy, profit, economic growth, innovation, industry, national economy, value added.

Bozor iqtisodiyoti qonunlari talablari asosida firma, korxonalarni ishlab chiqarish jarayonini rivojlantirishda uni ishlab chiqarish xarajatlaridan samarali foydalanishni tashkil etishda ishlab chiqarish firma, korxonalari oldida turgan muammolarni hal etishda o‘ziga xos xususiyatlar asosida ta’sir etadi.

Ishlab chiqarish xarajatlarini ishlab chiqarish jarayoniga ta’sir etish xususiyatlari o‘ziga xos bo‘lib, ulardan foydalanish jarayonida asosiy masala - bu ishlab chiqarish jarayonini iqtisodiy jihatdan rivojlantirish va foyda olish hisoblanadi. Bozor iqtisodiyoti sharoitida ishlab chiqarish xarajatlarini tashkil etish va ulardan samarali foydalanish asosiy muammo bo‘lib hisoblanadi.

Bunga asosiy sabab milliy ichki mahsulotni ishlab chiqarish jarayonini o‘sib borishini ta’minlash asosida aholining jon boshiga mahsulot ishlab chiqarishini o‘sib borishini ta’minlash, ishlab chiqarish xarajatlarini tejamkorligi asosida ishlab chiqarish va uni xarid narxlarini iste’mol mahsulotlarini xarid qilib olish qobiliyati talablariga javob berishi lozim.

Ishlab chiqarish xarajatlarini samaradorligini oshirish asosida ishlab chiqarish jarayonini iqtisodiy jihatdan samarali bo‘lishi masalalari AQShlik iqtisodchi Dj.Klark [1] tomomnidan uni o‘sib borish darajalarini statistik yo‘nalishida o‘rganishi asosida uni iqtisodiy mohiyatini ochib bergan. Iqtisodchi olim A. Illarionov [2] o‘zining maqolasida E.Kuznets [3], Ch.Kobb, P.Duglas [4] lar tomonidan hozirgi zamon iqtisodiy rivojlanish nazariyasini yaratilishi va Dj.Meynard Keyns [5] nazariyasiga qarshi iqtisodchilardan R.Xarrod [6] va V.Domar [7] lar iqtisodiy rivojlanishini qat’iyligini ta’minlash bo‘yicha hozirgi zamon iqtisodiy nazariyotchisi bo‘lgan Dj.Meynard Keyns [8] nazariyasiga nisbatan qarshi yaratilishi iqtisodiy rivojlanish bu uzoq muddatlarda iqtisodiy ishlab chiqarish jarayonini rivojlanib borishi ishlab chiqarish kuchlarini, ishlab chiqarish va ishlab chiqarish munosabatlariga bog‘liq deb hisoblaydilar.

Bu iqtisodchi olimlar fikriga iqtisodiy o‘sish ishlab chiqarish hajmini o‘sib borishi, ishlab chiqarish kuchlari va ishlab chiqarish munosabatlarni bilan bog‘liqligini inkor etmasdan, iqtisodiy ishlab chiqarish jarayonini o‘sib borishini ta’minlashga asosiy sabab, bu aholini o‘sib borishi natijasida ularning iste’mol talablarini qondira borishni asosiy yo‘li ishlab chiqarish jarayonini iqtisodiy rivojlanib borishini, ta’minlovchi talab va taklif iqtisodiy qonuni ishlab chiqarishga ta’sir etishi iqtisodiy o‘sishiga o‘z ta’sirini o‘tkazadi deb hisoblaymiz. Iste’mol talabni o‘sib borishi ishlab chiqarish jarayonini yangi qo‘shimcha ishlab chiqarish kuchlari va moddiy ishlab chiqarish xarajatlaridan ishlab chiqarish jarayonini tarkibiy tuzilishlarini takomillashtirish iqtisodiy, texnologik jihatdan innovatsion tarzda ishlab chiqarish asosiy vositalarini va zarur bo‘lgan moddiy xomashyo resurslaridan samarali foydalanish asosida ishlab chiqarish jarayonini kengaytirib boradilar.

Iqtisodiy jihatdan ishlab chiqarishni iqtisodiy rivojlanishini ishlab chiqarish jarayoniga va ishlab chiqarish kuchlarini o‘sib borishiga qarab o‘sib boradi. Sinfiy kapitalistik ishlab chiqarish jarayonida ishlab chiqarish jarayonini xususiy mulkka va yo‘llanma mehnatga asoslanganligi uchun iqtisodiy jihatdan ishlab chiqarish jarayonini rivojlantirishdan asosiy maqsad qo‘shimcha qiymat, ya’ni foyda olishdan iborat bo‘lgan.

Bu ishlab chiqarish jarayonida iqtisodiy jihatdan ishlab chiqarish jarayonini rivojlantirish mexanizmini vazifasi qo‘shimcha qiymat olishdan iborat. Iqtisodchi Y. Shumpeter [9] iqtisodiy rivojlanishni iqtisodiy innovatsion rivojlantirish mexanizmini iqtisodiy o‘sishini asoslab bergan. Uning fikricha ishlab chiqarish jarayoniga yangiliklar kiritilish insonlarni mahsus vazifalarini tashkil etadi.

Ishlab chiqarish jarayonini iqtisodiy jihatdan ishlab chiqarish xarajatlari asosida ishlab chiqarish xo‘jaliklarini iqtisodiy jihatdan rivojlanib borishi har bir MDH mamlakatlari oldida milliy iqtisodiyotni samarali va barqaror rivojlantirish masalalari asosiy dolzarb muammo hisoblanadi. Milliy iqtisodiyotni samarali rivojlanib borish mamlakatni ijtimoiy holatini yaxshilanib borishiga olib keladi. Hozirgi davrda iqtisodiy jihatdan milliy iqtisodiyotni ishlab chiqarish jarayonini ishlab chiqarish xarajatlaridan samarali foydalanishni rivojlantirishda asosan ikki nuqtai nazardan qarash zarur deb hisoblaymiz. Birinchidan milliy iqtisodiyotni ishlab chiqarish xarajatlaridan samarali foydalanish va mamlakat iqtisodiyotini barqaror rivojlanishi davlat tomonidan iqtisodiy jihatdan amalga oshirilayotgan iqtisodiy o‘zgarishlar asosida amalga oshirilayotgan bo‘lsa, ikkinchi tomondan mamlakat iqtisodiyotini rivojlanib borishi iqtisodiyot rivojlanishini aholi manfaatdorligini ta’minlash

asosida ularni iqtisodiy va ijtimoiy turmush sharoitlarini yaxshilash bilan bog‘liq bo‘lgan ishlab chiqarish subyektlarini ishlab chiqarish xarajatlaridan samarali foydalanish asosida foyda olish darajasini o‘sib borishiga bo‘lgan xatti-harakatlari tashkil etadi deb hisoblash mumkin. A.E. Kalinin [10] iqtisodiy o‘sish makroiqtisodiy kategoriyada o‘sish deb baholasa, iqtisodchi N.I.Lavrov [11] umuman makroiqtisodiy darajada rivojlanishni makroiqtisodiy darajada ko‘rsatkichlar asosida tahlil qilinishi sababli iqtisodiy o‘sish makroiqtisodiy ko‘rsatkichlar asosida belgilanadi deb hisoblaymiz. Mikroiqtisodiy darajadagi korxonalar ishlab chiqarish xarajatlaridan samarali foydalanish bo‘yicha hamma savollarga to‘liq javob bera oladi.

Lekin bozor iqtisodiyoti sharoitida har bir ishlab chiqarish subyektlar ishlab chiqarish jarayonini iqtisodiy rivojlanishini barqaror va samarali olib borish bo‘yicha zarur bo‘lgan masalalari mustaqil hal qiladilar. Bozor iqtisodiyoti sharoitida milliy iqtisodiyotni barqaror va samarali rivojlanib borishni iqtisodiy va ijtimoiy jihatdan ta’minlash turli mulkchilik egaligiga asoslangan ishlab chiqarish xarajatlaridan foydalanish asosida korxonalarni foyda olib ishlashi har bir korxona bo‘yicha ishlab chiqarishni tashkil etish va ishlab chiqarish xarajatlaridan samarali foydalanishga bog‘liq. Quyida (1-jadvalda) mamlakatimizda sanoat iqtisodiyoti keyingi 2019-2024 yillar ichida ijtimoiy-iqtisodiy ko‘rsatkichlari keltirilgan.

1-jadval

O‘zbekistonni asosiy iqtisodiy rivojlanish ko‘rsatkichlari.mlrd.so‘mda

Ko‘rsatkichlar		2019 y.	2020 y.	2021 y.	2022 y.	2023 y.	2024 y.	2024 y. foizda 2019 y. nisbatan %
1.	Yalpi ichki mahsulot	532712,5	668038.9	820536,6	995573,1	1192162,5	1454573,9	273,0
2.	Qo‘shilgan qo‘shimcha qiymati	487449,8	623676,5	768543,8	936794,9	1134016,6	1386610,0	284,5
3.	Sanoat va qurilish bo‘yicha	164635,7	213940,8	265827,8	313419,9	280013,2	460696,5	221,7
	Shu jumladan, sanoat qurilish	134185,8 30449,9	162013,3 51927,9	202219,2 63608,5	240210,4 73209,4	280013,2 84944,3	365894,6 96801,9	272,7 317,9

O‘tgan besh yil ichida sanoatda yalpi ichki mahsulot 273,0 foizga, qo‘shilgan qo‘shimcha qiymat 284,5 foizga,sanoat va qurilish bo‘yicha 279,8 foizga ko‘paygan. Sanoat [12] bo‘yicha qo‘shilgan qiymat 208,7 foizga va qurilish bo‘yicha 280,0 foizga ko‘paygan.

Yuqoridagi tahlillar shuni ko‘rsatadiki, ishlab chiqarish moddiy xarajatlarining o‘zgarishi bevosita ishlab chiqarish texnologiyalarining innovatsion rivojlanish darajasi bilan chambarchas bog‘liqdir. Zamonaviy texnologiyalarni joriy etish moddiy xarajatlar tarkibini optimallashtirishga va resurslardan samarali foydalanishga imkon yaratadi. Ishlab chiqarish jarayonida moddiy xarajatlarni oqilona boshqarish uchun ularni ishlab chiqarish obyektining xususiyatlaridan kelib chiqib toifalashtirish muhim ahamiyat kasb etadi.

Shuningdek, ishlab chiqarilgan mahsulotlarni sotish narxlarini shakllantirish jarayonida ishlab chiqarish va savdo subyektlari mehnatini rag‘batlantiruvchi mexanizmlarni hisobga olish korxonalar faoliyatining barqarorligini ta’minlaydi. Sanoat tarmog‘idagi firma va korxonalar uchun mahalliy mehnat resurslari hamda mahalliy moddiy resurslardan samarali foydalanish iqtisodiy mintaqalar doirasida ishlab chiqarish samaradorligini oshirish va foydalilik darajasini ta’minlashda muhim omil hisoblanadi. Natijada, ishlab chiqarish xarajatlarini innovatsion va hududiy yondashuvlar asosida boshqarish sanoat korxonalarining raqobatbardoshligini oshirishga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati:

1. Clark J.B. *The Distribution of Wealth: A Theory of Wages, Interest and Profits*. — Reprint ed. — New York: Cosimo Classics, 2011. — 450 p.
2. Illarionov A. *Economic Growth: Institutions, Policy and Constraints*. — Moscow: Institute of Economic Analysis, 2013. — 298 p.
3. Kuznets S. *Modern Economic Growth: Findings and Reflections*. — New Brunswick: Transaction Publishers, 2014. — 375 p.
4. Cobb C.W., Douglas P.H. Theory of Production Revisited // *American Economic Review: Papers and Proceedings*. — 2012. — Vol. 102, No. 3. — P. 65–70.
5. Keynes J.M. *The General Theory of Employment, Interest and Money*. — Reprint ed. — London: Palgrave Macmillan, 2018. — 403 p.
6. Harrod R.F. *Economic Dynamics*. — Reprint ed. — London: Routledge, 2013. — 214 p.
7. Domar E.D. *Essays in the Theory of Economic Growth*. — London: Routledge, 2015. — 272 p.
8. Keynes J.M. *The Collected Writings of John Maynard Keynes*. Vol. 7. — Cambridge: Cambridge University Press, 2013. — 512 p.
9. Schumpeter J.A. *The Theory of Economic Development*. — Revised ed. — New York: Routledge, 2017. — 255 p.
10. Schumpeter J.A. *Capitalism, Socialism and Democracy*. — New introduction ed. — London: Routledge, 2020. — 431 p.
11. Калинин А.Е. *Макроэкономический рост и развитие: теория и практика*. — М.: ИНФРА-М, 2014. — 320 с.
12. Лавров Н.И. Экономический рост как макроэкономическая категория // *Проблемы современной экономики*. — 2019. — № 4. — С. 45–52.
13. National Statistics Committee of the Republic of Uzbekistan. Press release: Industrial production in the Republic of Uzbekistan. — 21.11.2025. — URL:https://stat.uz/img/news/21112025/sanoat/press-reliz-sanoat-lotin_p95230.pdf

UDK: 330.3

QADIMGI KLASSIK IQTISODIY MAKTABLARNING SHAKLLANISHI VA ULARNING ZAMONAVIY IQTISODIYOT RIVOJLANISHIGA TA’SIRI

ФОРМИРОВАНИЕ КЛАССИЧЕСКИХ ЭКОНОМИЧЕСКИХ ШКОЛ И ИХ ВЛИЯНИЕ НА РАЗВИТИЕ СОВРЕМЕННОЙ ЭКОНОМИКИ

THE FORMATION OF CLASSICAL ECONOMIC SCHOOLS AND THEIR IMPACT ON THE DEVELOPMENT OF THE MODERN ECONOMY

Kurbanova Mehriniso Nematjanovna
Toshkent davlat transport universiteti dotsenti (PhD)
Azizov Abdulaziz Asliddin o‘g‘li
Toshkent davlat transport universiteti talabasi

Annotatsiya

Ushbu tadqiqot erkin bozor iqtisodiyotini rivojlantirishda klassik iqtisodiy maktab g‘oyalarining ahamiyatini yoritadi. Tadqiqotda monopoliya va ma’muriy buyruqbozlikni bartaraf etish, davlat aralashuvini kamaytirish masalalari tahlil qilinadi. JSTga a’zo Yevropa davlatlari, AQSh va Kanada tajribasi asosida qiyosiy yondashuv qo‘llanilgan. Natijalar O‘zbekistonning jahon bozor standartlariga moslashuvini tezlashtirish imkoniyatlarini ko‘rsatadi.

Kalit so‘zlar: klassik iqtisodiy maktablar,erkin bozor iqtisodiyoti, monopoliya, ma’muriy buyruqbozlik, davlat, graudalizm, jahon bozor standartlari